

Järelevalve aruanne

Järelevalve ja õigusteeninduse talitus

Tallinn 2013

Justiitsministeerium
Justiitshalduspoliitika osakond

Justiitsministeerium

Väljaandja:
Justiitsministeerium
Tõnismägi 5a
15191 Tallinn
Telefon: 620 8100
Faks: 620 8109
e-post: info@just.ee

Kõik käesolevas materjalis esitatu on kaitstud autoriõigusega, mis kuulub justiitsministeeriumile. Väljaande tsiteerimine või refereerimine on lubatud üksnes juhul, kui viidatakse materjali autoritele. Ilma justiitsministeeriumi kirjaliku nõusolekuta ei ole väljaannet või selle osi lubatud mingil viisil publitseerida.

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. KOHTUTÄITURITE JÄRELEVALVE	5
1.1. KONTROLLID.....	5
1.2. KAEBUSED.....	6
1.3. 2012. AASTA JÄRELEVALVE KÄIGUS TUVASTATUD PUUDUSED.....	7
2. NOTARITE JÄRELEVALVE	9
2.1. KONTROLLID.....	9
2.2. KAEBUSED.....	10
2.3. 2012. AASTAL JÄRELEVALVE KÄIGUS TUVASTATUD PUUDUSED	10
3. PANKROTIHALDURITE JÄRELEVALVE	12
3.1 KAEBUSED	13
4. DISTSIPLINAARMENETLUSED	15
4.1. KOHTUTÄITURITE DISTSIPLINAARMENETLUSED.....	15
4.2. NOTARITE DISTSIPLINAARMENETLUSED	15
4.3. PANKROTIHALDURITE DISTSIPLINAARMENETLUSED	16
5. MUUD KAEBUSED	17
KOKKUVÕTE	18

Sissejuhatus

Vastavalt justiitshalduspoliitika osakonna põhimäärusele on osakonna põhiülesanne riigi justiitshalduspoliitika kavandamine ja elluviimine järgmistes valdkondades: I ja II astme kohtud ja kohtulikud registrid, Eesti Advokatuur, advokaadikutse ja riigi õigusabi korraldus, Notarite Koda ja notarite ametitegevus, Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda ning kohtutäiturite ametitegevus ja pankrotihaldurite kutsetegevus, vandetõlgikutse, patendivolinikukutse, Riigi Teataja väljaandmine koos muu seonduva õigusteabe avaldamisega, Registrate ja Infosüsteemide Keskus ning Justiitsministeeriumi infotehnoloogia. Justiitshalduspoliitika osakond tema pädevuses olevate ülesannete täitmiseks teostab järelevalve ja õigusteeninduse talitus seaduses sätestatud ulatuses osakonna vastutusalas riiklikku ja teenistuslikku järelevalvet. Käesoleva aruande eesmärk on anda statistiline ülevaade 2012. aastal järelevalve ja õigusteeninduse talituse poolt läbiviidud järelevalvetest ja distsiplinaarmenetlustest. Kuna aga talituse pädevusse kuulub ka osakonna vastutusala küsimustes avaldustele ja kaebustele vastamine, kajastab aruanne statistiliselt neidki. Aruandes on kajastatud järelevalved ja distsiplinaarmenetlused, mis on läbi viidud ning mille suhtes valdavas osas on järelevalveakt või distsiplinaarmenetluse lõppotsus koostatud 2012. aastal.

Aruanne koosneb neljast peatükist. Esimeses kahes peatükis käsitletakse kohtutäiturite ja notarite büroodes läbiviidud kontrollide ja nende tegevuse peale esitatud kaebusi. Lisaks statistilistele näitajatele esitatakse läbiviidud kontrollide põhjal loeteluna peamised tuvastatud puudused. Samuti antakse ülevaade kohtutäiturite ja notarite tegevuse peale esitatud kaebustest.

Kolmas peatükk annab ülevaade pankrotihaldurite tegevuse suhtes esitatud kaebustest.

Neljandas peatükis käsitletakse kohtutäiturite, notarite ja pankrotihaldurite suhtes läbiviidud distsiplinaarmenetlusi. Kuivõrd mõned rikkumised on sarnased, ei käsitleta aruandes kõiki distsiplinaarsüütegusid eraldi, vaid antakse ülevaade enamesinenud rikkumistest. Aruandes ei kajastata sisuliselt neid distsiplinaarasju, mis lõpetati distsiplinaarsüüteo puudumise tõttu või milles on käesoleval hetkel pooleli kohtuvaidlus.

1. Kohtutäiturite järelevalve

1.1. Kontrollid

Järelevalvet kohtutäituri ametitegevuse üle teostab justiitsminister tema poolt volitatud ametnike kaudu. Järelevalvet koja põhikirja, organite otsuste ja koja kehtestatud hea ametitava täitmise üle teostab Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja (edaspidi *koda*) aukohus. Justiitsministeerium võib järelevalve teostamisse kaasata koja. Vastavalt kohtutäituri seaduse (KTS) § 54 lõikele 3 võib justiitsminister anda järelevalve teostamise üle kojale järgmistes valdkondades:

- 1) teiste elukutsete esindajatega ühistes ametiruumides töötamise keelust kinnipidamine;
- 2) büroo nõuetekohastest lahtiolekuaegadest kinnipidamine;
- 3) ametialastest kitsendustest kinnipidamine;
- 4) kohtutäiturile seadusega pandud ametikohustuste isiklik täitmine;
- 5) ametikindlustuse olemasolu ja vastavus kehtestatud nõuetele;
- 6) ametitoimingute registreerimise nõuetest kinnipidamine;
- 7) statistika koostamine ja aruannete esitamine.

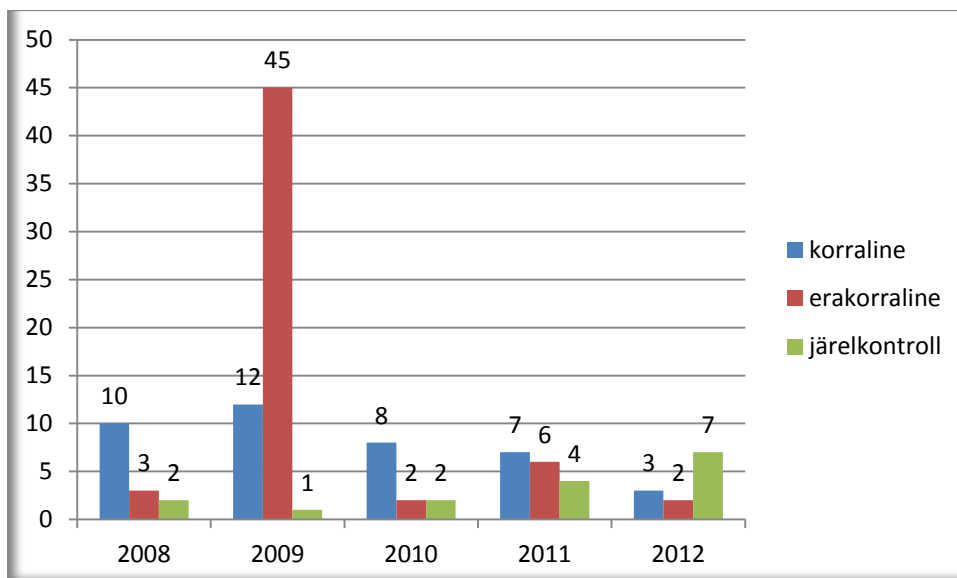
Järelevalve teostaja kontrollib kohtutäituri ametitegevuse nõuetekohasust, sealhulgas kohtutäituri seaduse § 54 lõikes 3 nimetatud valdkondi ja:

- 1) kohtutäituri ametialase arvelduskonto käivet;
- 2) kohtutäituri tasu ettemaksu ja täitekulu, sealhulgas tasu võtmise seaduslikkust;
- 3) ametitoimingute registreerimist ja infotehnoloogilist töökorraldust;
- 4) õigusaktidest või heast ametitavast tulenevate muude nõuete, kohustuste ja tähtaegade järgmist.

Järelevalve ei hõlma ametitoimingu tegemisel kohtutäituri valitud õigusliku lahenduse otstarbekuse hindamist.

Järelevalve kohtutäituri ametitegevuse üle toimub korralise kontrolli, erakorralise kontrolli ja järelkontrollina ning isiku avalduse või kaebuse või muu dokumendi või teabe alusel. Esimene korraline järelevalve toimub kohtutäituri teise ametiaasta jooksul. Järgnevate korraliste kontrollide sagedust seadus ei sätesta. Erakorraline kontroll toimub põhjendatud juhtudel, kui on alust arvata, et kohtutäituri või kohtutäituri asendaja ametitegevuses esineb olulisi kiiret kõrvaldamist vajavaid puudusi. Järelkontroll toimub korralise või erakorralise kontrolli tulemusena tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks antud ettekirjutuse nõuetekohase täitmise kontrollimiseks.

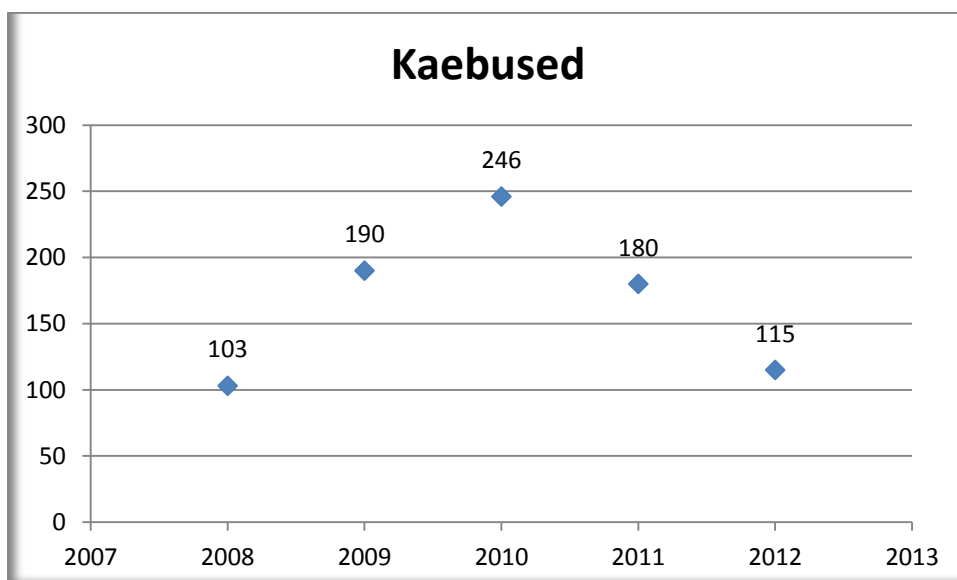
2012. aastal viidi korralisi kontrole läbi 3, järelkontrole 7 ja erakorralisi kontrole 2. Järelevalve tulemusena tehti 2012. aastal 19 tähelepanu juhtimist, 14 ettekirjutust ning algatati 3 distsiplinaarmenetlust.

Joonis 1: Justiitsministeeriumi poolt teostatud kohtutäiturite büroode kontrollide arv 2008-2012. 2009. a järelvalvete hüppelise kasvu põhjuseks oli erakorraliste järelvalvete läbiviimine nõudeõiguse arestimise kontrollimisel.

1.2. Kaebused

2012. aastal esitati kohtutäiturite tegevuse peale 115 kaebust, mis on märkimisväärselt madalam arv võrreldes eelneva aastaga (vt joonis 2). 2012. a kaebuste hulk on võrreldes eelnenud aastaga umbes kolmandiku võrra vähenenud ning ligineb 2008. a tasemele:

Joonis 2: Justiitsministeeriumile kohtutäiturite peale esitatud kaebused aastatel 2008-2012.

Enim võib kaebuste sisu osas tuua välja järgmist:

- ✓ võlgnik ei ole saanud täitmisteadet;
- ✓ arestimisel ei ole jäetud arveldusarvele elatusmiinimumi;
- ✓ täitemenetluse kulud on liiga suured;
- ✓ kohtutäitur on arestinud sissetuleku, millele ei saa sissenõuet pöörata;
- ✓ kohtutäitur ei vasta menetlusosaliste avaldustele, selgitustaotlustele ning kohtutäituriga ei ole võimalik ühendust saada;

- ✓ kohtutäitur vastab menetlusosalise pöördumistele kasutades üleolevat kõnepruuki;
- ✓ kohtutäituri tegevusetus nõude täitmisel;
- ✓ kohtutäitur viivitab arvelduskonto aresti alt vabastamisega;
- ✓ kohtutäitur viivitab otsuse tegemisega;
- ✓ kohtutäitur ei täida oma selgituskohustust jne.

1.3. 2012. aasta järelevalve käigus tuvastatud puudused

2012. aasta järelevalvete käigus tuvastati järgmised puudused:

- 1) Tuvastatud puudustena võib välja tuua menetluse lõpetamise olukorras, kus viivisnõue ei olnud täielikult sisse nõutud. See tingib sissenõudjale vältimatult vajaduse esitada kohtutäiturile uus täitmisavaldus ja lisada sinna juurde juba varasemalt esitatud täitedokument. Selline tegevus kulutab nii sissenõudja kui ka kohtutäituri aega ja ressursi.
- 2) Mitmel juhul tuvastati puudusi täitmisteate kättetoimetamisel. Nii näiteks tuvastati erakorralise järelevalve tulemusel, et täiteasjas edastati võlgnikule täitmisteate 21.02.2012 elektrooniliselt sissenõudja poolt esitatud elektronposti aadressile. Samal kuupäeval avaldati täitmisteade avalikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Puuduvad andmed selle kohta, et võlgnik oleks kinnitanud 21.02.2012 elektroonselt edastatud täitmisteate kättesaamist, mistõttu ei saa täitmisteadet lugeda TsMS § 314 lg 5 kohaselt kätte toimetatuks. Kõnealusel täiteasjas ei püütud toimetada täitmisteadet kätte posti teel võlgniku aadressile, samuti ei nähtunud, et TsMS § 317 lg 1 p 1 kohased dokumendi avalikult kättetoimetamise eeldused oleksid täidetud. Ühel juhul oli täitmisteade antud võlgniku naabrile.
- 3) Tuvastati, et kuna kohtutäitur ei järginud TsMS korda dokumentide kättetoimetamiseks, mis omakorda eksitas lahendi jõustumise arvestuse osa ja sellest tulenevalt viivis menetluse lõpetamine.
- 4) Samuti tuvastati järelkontrolli tulemusel, et kohtutäitur edastas vaadeldud täiteasjades täitemenetluse lõpetamise otsused sissenõudjatele ja võlgnikele mitmeid kuid pärast täitemenetluse faktilist lõppemist.
- 5) Tuvastati ka, et kohtutäitur oli teinud täitemenetlustes vähe toiminguid/päringuid. Näiteks oli kohtutäitur varasematel aastatel koostanud ainult tagastamisele kuuluva tulumaksu arestimise aktid ning teisi erinevaid päringuid vastavatesse registritesse teinud ei olnud. Selleks, et tuvastada õigeaegselt võlgniku vara olemasolu peaks Justiitsministeeriumi hinnangul kohtutäitur tegema aastas vähemalt kaks korda erinevaid päringuid. Samuti ei olnud kohtutäitur mitmes aegunud täiteasjas vormistanud menetluse lõpetamise otsust.
- 6) Tuvastamist leidis, et kohtutäitur uuendas menetluse olukorras, kus kohus polnud menetluse peatamise tinginud hagi tagamist tühistanud, olles üksnes teinud määruse pankrotiasja läbivaatamata jätmise kohta.
- 7) Tuvastati, et kohtutäituri põhitasu täiel määral võtmine ei olnud täiteasja asjaolusid arvestades õigustatud. Arvesse tuleb võtta ka seda, et nõue tasuti täiel määral väljaspool täitemenetlust vabatahtlikuks täitmiseks antud aja jooksul. Põhitasu täies määras sissenõudmist vaatamata sellele, et nõue oli täidetud vabatahtliku täitmise tähtajal, tuvastati enam kui ühel korral.

- 8) Ühel juhul viivitas kohtutäitur kaebuse läbivaatamisega ning ei põhjendanud piisavalt lisatasu võtmisel selle suurust.
- 9) Veel mitmel juhul tuvastati, et kohtutäitur viivitas kaebajale vastamisega, samuti ei teinud ta järelevalve läbiviijaga mõistlikku koostööd. Samuti tuvastati, et kohtutäiturid viivitasid kaebuste lahendamisel tehtavate otsuste koostamisega. Korralise järelevalve käigus tuvastati ka, et kohtutäitur ei pannud paber kandjal peetavasse toimikusse nõutud dokumente või väljatrükke.
- 10) Tuvastamist leidis, et kohtutäitur ei vastanud e-mailidele ega olnud büroos ajal, mil asja osta soovinud isik soovis müüdava asja kohta infot saada. Tuli ette ka, et kohtutäitur pidas võlgniku kaebust ekslikult vastuskirjaks, mis ei eelda vastamist või otsuse tegemist.
- 11) Lisaks juhiti täituri tähelepanu TMS § 2 lg 1 sätete hoolikama järgimise vajadusele täitemenetluse alustamisel. Järelevalvemenetluses tuvastati, et täitur on täitemenetlused läbi viinud ja täitetoiminguid teinud muu hulgas nõude osas, mis ei olnud sissenõutavaks muutunud. Kuivõrd kohtutäitur oli järelevalvemenetlusele eelnevalt TMS § 217 ettenähtud kaebemenetluses oma rikkumist tunnistanud ning rikkumise kõrvaldanud, siis ei pidanud järelevalveametnik vajalikuks täituri suhtes distsiplinaarmenetlust alustada.
- 12) Veel ühel juhul heideti kohtutäiturile ette asjaolu, et täitur võttis täitmisele osalise jõustumise märketa kohtulahendi ning asus viima läbi täitemenetlust erinevate solidaarvõlgnikeks mitteolevate võlgnike osas ühes täiteasjas, esitades täiteasjas võlgnikuks mitteoleva isiku kinnisasjade suhtes kinnistamisavalduse keelumärgete kinnistusraamatusse kandmiseks. Distsiplinaarmenetlust täituri suhtes ei peetud vajalikuks algatada, kuivõrd tuvastati, et jõustumismärketa kohtuotsus oli täitemenetluse alustamisel siiski osaliselt jõustunud, täitur võttis kinnistamisavalduse enne keelumärgete sissekandmist tagasi ning solidaarvõlgnikuks mitteoleva võlgniku osas alustas täitur uut täitemenetlust, kõrvaldades sellega puudused.
- 13) Kohtutäitur ei täitnud täitemenetluse seaduses sätestatud nõudeid enampakkumise läbiviimisel (ei täitnud fotode avaldamise kohustust).

2. Notarite järelevalve

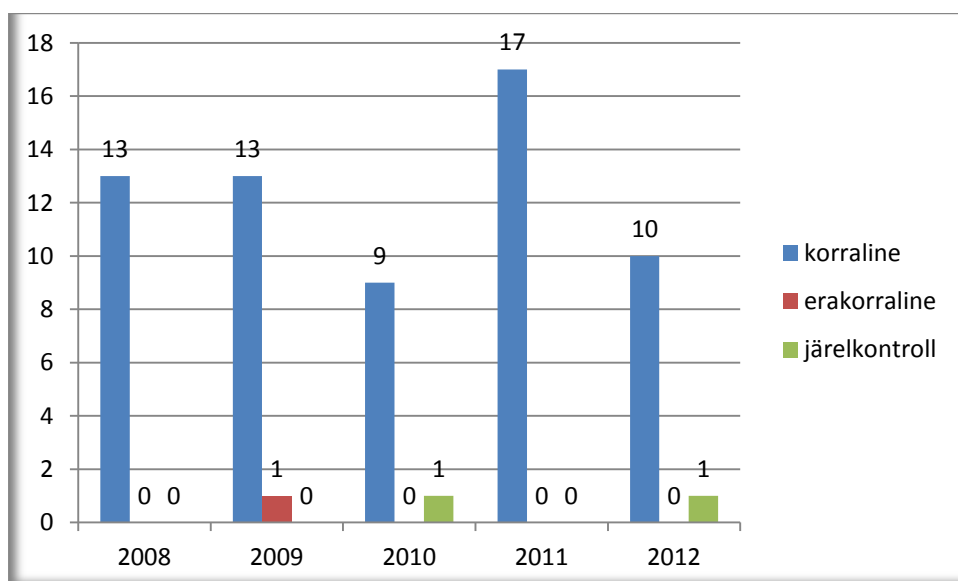
2.1. Kontrollid

Järelevalvet notari ametitegevuse üle teostab justiitsminister tema volitatud ametnike kaudu. Justiitsminister võib järelevalve teostamisse kaasata Notarite Koja esindaja, kelle määrab Notarite Koda. 2012. aastal osales järelevalvetes Notarite Koja tegevdirektor.

Järelevalve notari ametitegevuse üle toimub korralise kontrolli, erakorralise kontrolli või järelkontrollina. Esimene korraline kontroll notari ametitegevuse üle toimub teise ametiaasta jooksul. Järgnevate kontrollide sagedust määrustik ei sätesta. Erakorralist kontroll viiakse läbi põhjendatud juhtudel, kui on alust arvata, et notari ametitegevuses esineb olulisi kiiret kõrvaldamist vajavaid puudusi. Järelkontroll toimub korralise kontrolliga avastatud puuduste kõrvaldamise ja korralise kontrolli tulemuste alusel antud justiitsministri käskkirja nõuetekohase täitmise kontrollimiseks. Notariaadimäärustiku § 76 kohaselt on järelevalve objektiks:

- ✓ notari ja tema büroo töökorraldus;
- ✓ tööks vajalike vahendite olemasolu ja kättesaadavus;
- ✓ isikuandmete elektrooniline töötlus notaribüroos;
- ✓ ametitegevuse raamatu ja muude raamatute pidamine;
- ✓ notari dokumentide vormistamine ja pitseerimine;
- ✓ hoiustamine;
- ✓ notari dokumentide arhiveerimine;
- ✓ juurdepääsu olemasolu elektroonilistele registritele ja päringute tegemise korraldus;
- ✓ ametitoimingus osalejate esindamine kohtu- ja haldusasutustes;
- ✓ notari tasu võtmise õigsus;
- ✓ ametikindlustuse olemasolu;
- ✓ rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmine. Viimati märgitu on Justiitsministeerium oma järelevalvekohustuse notareid puudutavad osas delegeerinud Notarite Kojale.

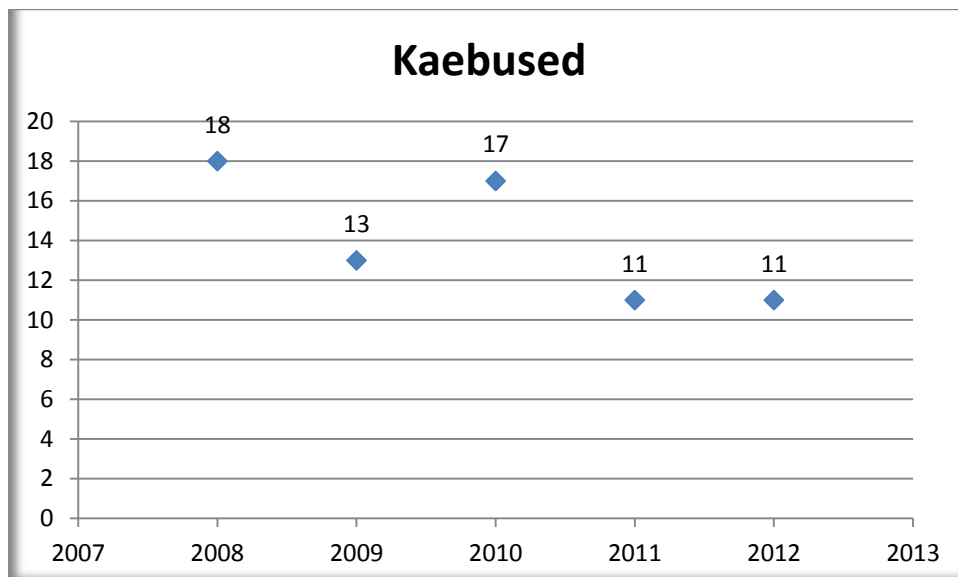
2012. aastal viidi läbi 10 korralist kontrolli ja 1 järelkontroll. Järelevalve tulemusena algatati 2012. aastal ühe notari suhtes distsiplinaarmenetlus.

Joonis 3: Justiitsministeeriumi poolt teostatud büroo kontrollide arv 2009-2012.

2.2. Kaebused

2012. aastal esitati notarite ametitegevuse peale kokku Justiitsministeeriumile 11 kaebust. Lisaks esitati 1 kaebus Notarite Koja tegevuse peale, 1 kaebuse esitas Notarite Koja aukohus. Kaebuste arv on võrdluses eelnevate aastatega jäänud suures plaanis samale tasemele.

Joonis 4: Justiitsministeeriumile notarite tegevuse peale esitatud kaebused 2008-2011.

Kaebuste sisuks oli enamasti notari selgitamis- ning kontrollimise kohustuse mittetäitmine. Samuti esitati kaebusi notari poolt pärimismenetluse läbiviimise kohta ning mitmel korral kaheldi notari tasu õiguspärasuses. Kaebused on valdavalt olnud siiski alusetud – ametitegevuse nõuete rikkumine on tuvastamist leidnud üksikute kaebuste osas.

2.3. 2012. aastal järelevalve käigus tuvastatud puudused

- 1) Notar oli tõestanud tehingu väljaspool oma tööpiirkonda ilma Notarite Koja eestseisuse eelneva loata, ei kajastanud notariaalaktis tegelikult toimunud asjaolusid ega täitnud lepingu heakskiitmisel ja allkirjastamisel seadusest sätestatud nõudeid. Notarile tehti ettekirjutus.
- 2) Kahele notarile tehti tähelepanu juhtimine. Ühel juhul oli põhjuseks notari poolne pärimistunnistuse tõestamisega viivitamine ettekäändel, et pärijad ei ole selleks soovi avaldanud, vaatamata sellele, et kõik pärijad olid pärandi vastuvõtmise osas oma otsuse teinud. Pärimisseaduse § 171 lõige 1 näeb seevastu ette, et notar tõestab pärimistunnistuse, kui pärija pärimisõigus ja selle ulatus on piisavalt tõendatud. Pärimisseadus ei nõua pärimistunnistuse tõestamiseks eraldi pärijate tahteavaldust; pärimismenetluse algatamise avaldus ongi avaldus pärimistunnistuse tõestamiseks. Kui notar viivitab põhjendamatult pärimistunnistuse tõestamisega, kahjustab ta pärandvara suhtes õigusi omavate isikute huve.
- 3) Ka Notarite Koja peale esitati kaebus. Väidetavalt ei taganud Koda notarile asendajat töövõimetuslehe perioodil. Notarite Koja tegevuses rikkumisi ei tuvastatud.
- 4) Korralise kontrolli käigus tuvastati, et notar on võtnud korduvalt notari tasu ebaõigesti ja on jätnud oma ametitegevused korduvalt ametitegevuste raamatus registreerimata. Lisaks oli notar tehingute raames teinud päringuid registritesse, mille päringu järele puudus vajadus. Tuvastati ka viivitusi kinnistamisavalduse esitamisel kinnistusregistriosakonnale ning

pärimismenetluses esines mõnepäevaseid viivitusi teadete avaldamisel väljaandes Ametlikud Teadaanded.

- 5) Mõningatel juhtudel puudusid asutamislepingutes selgitused, et notari kaudu võib esitada avalduse asutatava ühingu käibemaksukohustuslaseks registreerimiseks, aktsiaseltsi aktsiate või osaühingute osade Eesti väärtpaberiregistris registreerimiseks või taotluse tegevusloa ja litsentsi esitamiseks seal, kus vastav tegevusala seda nõuab (notariaadimäärustik § 37).
- 6) Tuvastati ka, et mõningatel juhtudel on võõrandamistingutes kinnistamisavaldused kinnistusosakonnale esitatud mitte esimesel võimalusel pärast tehingu tegemist, vaid ajaliselt hiljem. Justiitsministeerium on seisukohal, et arvestades notari funktsiooni ja e-notari võimalusi peab notar esitama kinnistamisavalduse kinnistusosakonnale esimesel võimalusel pärast kinnisasja võõrandamist.
- 7) Teatud juhtudel ei olnud notar tehingu tõestamisel teinud kõiki vajalikke päringuid e-notari kaudu (näiteks Notari Koja ning EL ja ÜRO hoiatuste registrisse, abieluvararegistrisse, kinnisasjadega seotud piiranguid kajastavatesse registritesse). Justiitsministeeriumi hinnangul tuleb notaril teha e-notari kaudu kõik vajalikud päringud, mis tagavad õiguslikult korrektse tehingu.
- 8) Ühel juhul torkas silma leping, milles oli hulgaliselt hooletusvigu.
- 9) Ühel juhul ei täitnud notar kohustust esitada pärandaja õiguste ja kohustuste kohta elektroonilises vormis järelepärimine krediidasutustele ning ühisvara suhte korral esitada samasugused päringud üleelanud abikaasa kohta (pärimisseaduse § 167 lõiked 3 ja 4¹).
- 10) Kahel juhul ei olnud notar ametiteenuse osutamisel teenuse taotlejaga sõlminud kokkulepet kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis (notariaadiseaduse § 32 lõige 2).

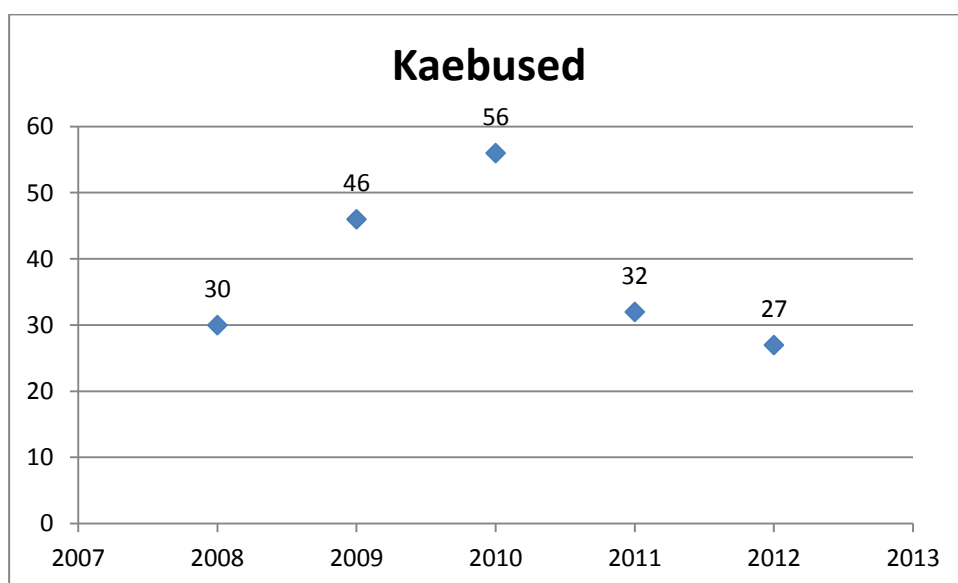
3. Pankrotihaldurite järelevalve

Vastavalt pankrotiseaduse § 70 teostab riiklikku järelevalvet halduri tegevuse üle seaduses sätestatud ulatuses Justiitsministeerium. Sama paragrahvi lõike 5 kohaselt on Justiitsministeeriumil järelevalve teostamiseks õigus:

- ✓ saada haldurilt, võlgnikult, pankrotitoimkonnalt ning riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuselt vajalikku teavet ja dokumente;
- ✓ saada võlausaldajalt vajalikku teavet;
- ✓ tutvuda pankrotiasja kohtutoimikuga, halduri toimikuga, võlausaldajate üldkoosoleku dokumentidega ja pankrotitoimkonna dokumentidega.
- ✓ kontrollida halduri poolt pankrotimenetluse kohta peetavat arvepidamist ja pankrotivõlgniku raamatupidamist ning pankrotivõlgniku varalist seisukorda;
- ✓ viibida pankrotitoimkonna koosolekul ja võlausaldajate üldkoosolekul.

Justiitsministeerium teostab järelevalvet halduri tegevuse üle halduri peale esitatud kaebuse või muude andmete alusel, mis annavad alust arvata, et haldur on oma kohustusi rikkunud. Justiitsministeeriumil on pankrotihalduri tegevuse üle järelevalve teostamisel õigus kontrollida halduri tegevuse nõuetekohasust ja pankrotimenetluse läbiviimise seaduslikkust.

2012. aastal esitati pankrotihaldurite tegevuse peale 27 kaebust.

Joonis 5: Justiitsministeeriumile pankrotihaldurite tegevuse peale esitatud kaebused 2008-2011.

3.1 Kaebused

Pankrotihaldurite peale esitatud kaebustes puudutati erinevaid haldurite töö aspekte.

- 1) Ühel juhul tegi Justiitsministeerium kohtule taotluse haldurile trahvi määramiseks ja halduri vabastamiseks asjas, kus haldur oli esitanud kohtule ebaõigeid andmeid võlgniku raamatu-pidamisdokumentide kohta ning ei olnud vormistanud protokollil hoolsale haldurile omase hoolega, mis põhjustas kohtuvaidluse. Samuti ei olnud haldur pankrotivara enampakkumisel teate avaldamisel täitnud täitemenetluse seadustiku nõudeid (sh ei olnud lisanud objekti fotosid) ega esitanud kohtule ettekannet (PankrS § 132).
- 2) Teisel juhul tegi Justiitsministeerium kohtule taotluse haldurile trahvi määramiseks ja halduri vabastamiseks, sest haldur ei olnud esitanud ettekannet ega seaduses sätestatud lõpparuannet seaduses ette nähtud viisil kohtule ning ta oli korduvalt jätnud täitamata kohtu korralduse parandada lõpparuandes esinevad puudused. Lisaks ei olnud pankrotihaldur teinud pankrotimenetluse kiireks lõpetamiseks piisavalt toiminguid.
- 3) Ühel juhul andis Justiitsministeerium hinnangu, et haldur ei tohiks võtta samast büroost õiguslikku arvamust asjas, mille büroo advokaat on võlgniku juhatuse liikmete esindajaks sisulises vaidluses võlgnikuga. Kuigi on tegemist erinevate advokaatidega, siis praktikas sõlmitakse kliendilepingud bürooga, mitte advokaadiga, ning selliselt tekib põhjendamatult kahtlus halduri erapooletuses ja sõltumatuses. Ühtlasi juhiti halduri tähelepanu sellele, et õiguslast nõustamist seaduse kohaselt saab võtta pankrotitoimkonna eelneval nõusolekul, kasutades seda üksnes pankrotimenetluse eesmärkide täitmiseks, mitte halduri kohustuste täitmise hindamiseks. Halduri tegevuse seaduspärasusele saab hinnanguid anda kohus ja piiratud ulatuses Justiitsministeerium ning Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda. Justiitsministeerium esitas kohtule nimetatud halduri tegevuse osas märgukirja.
- 4) Veel ühel juhul tegi Justiitsministeerium haldurile tähelepanu juhtimise, kus haldur ei olnud kompromissi täitmise üle järelevalvet teostades järginud piisavalt hoolikalt seadusest tulenevaid nõudeid. Halduri tähelepanu juhiti nimetatud asjaolule ja teavitati sellest ka kohut.
- 5) Tähelepanujuhtimisega päädisid ka järgmised juhtumid: haldur ei olnud pankrotivara enampakkumisel teate avaldamisel täitnud täitemenetluse seadustiku nõudeid (sh ei olnud lisanud objektist fotosid). Lisaks juhiti tähelepanu ka sellele, et haldur võiks esitada enda dokumendid kohtule elektrooniliselt (hiljem on seda võimalik muuhulgas ka tõendada) ja toimiku üleandmisel teisele haldurile on vaja fikseerida toimikus olevad dokumendid.
- 6) Haldur ei olnud õigeaegselt esitanud kohtule taotlust jaotusettepaneku tähtaja pikendamiseks ning ettekannet (PankrS § 165).
- 7) Enampakkumisel osalenud isikul ei olnud võimalik halduriga ühendust saada perioodil, mil haldur puhkas, kuna haldur ei olnud teavitanud ametlikult enda eemalviibimisest puhkuse tõttu. Sellistel juhtudel peab haldur teavitama Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda või kohut eemalviibimisest.
- 8) Haldur ei järginud enampakkumisel täitemenetluse seadustikus ettenähtud korda.
- 9) Haldur hoidis pankrotivara sularahas summas, mis ületas kahekordselt summat, mida haldur võinuks seaduse kohaselt sularahas hoida juhul, kui halduril oleks selleks olnud kohtu luba. Kohtu luba halduril üleüldse puudus.
- 10) Ühes halduri tegevuse peale esitatud kaebuses tehti etteheiteid, et haldur ei anna informatsiooni pankrotimenetluse käigu kohta. Halduri tegevuses rikkumisi ei tuvastatud (haldur tegeles esemete müügiga, kohus ei olnud veel jaotusettepanekut kinnitanud).
- 11) Samuti tehti ühes kaebuses haldurile etteheiteid seoses sellega, et haldur ei olnud nõuet tunnustanud. Halduri tegevuses rikkumisi ei tuvastatud.

- 12) Ühes halduri tegevuse peale esitatud kaebuses heideti haldurile ette võlgniku vande mittevõtmist, samuti võlausaldajate mitteteavitamist, võlausaldajate üldkoosoleku kohta teabe mitteesitamist, võlausaldaja kohtumenetluse käigust mitteteavitamist ning väidetavalt olevat haldur nõude põhjendamatult vaidlustanud. Halduri tegevuses rikkumisi ei tuvastatud.
- 13) Ühes halduri peale esitatud kaebuses heideti haldurile ette, et ta ei olnud arvanud notari deposiidis hoiustatud raha pankrotivara hulka. Rikkumisi ei tuvastatud.
- 14) Mitmes kaebuses tehti ka etteheiteid enampakkumise läbiviimise kohta, ent rikkumisi ei tuvastatud.
- 15) Ühel juhul juhiti pankrotihalduri tähelepanu pankrotimenetluse teadete väljaandes Ametlikud Teadaanded avaldamisel isikunimede käänamise nõuetele ja teadaande avaldamise lõpetamise tähtaja määramise nõuetele. Lisaks juhiti pankrotihalduri tähelepanu puudustele pankrotimenetluse aruannete esitamisel ja pankrotimenetluse dokumentide vormistamisel.
- 16) Haldurile heideti ette ka viivitusi võlgniku likvideerimisel ja töötuskindlustushüvitiste avalduse esitamisel töötukassale, juhtides tähelepanu PankrS § 29 lg 5 ja lg 8 nõuete ja pankrotimenetluse põhimõtete hoolikama järgimise vajadusele.

4. Distsiplinaarmenetlused

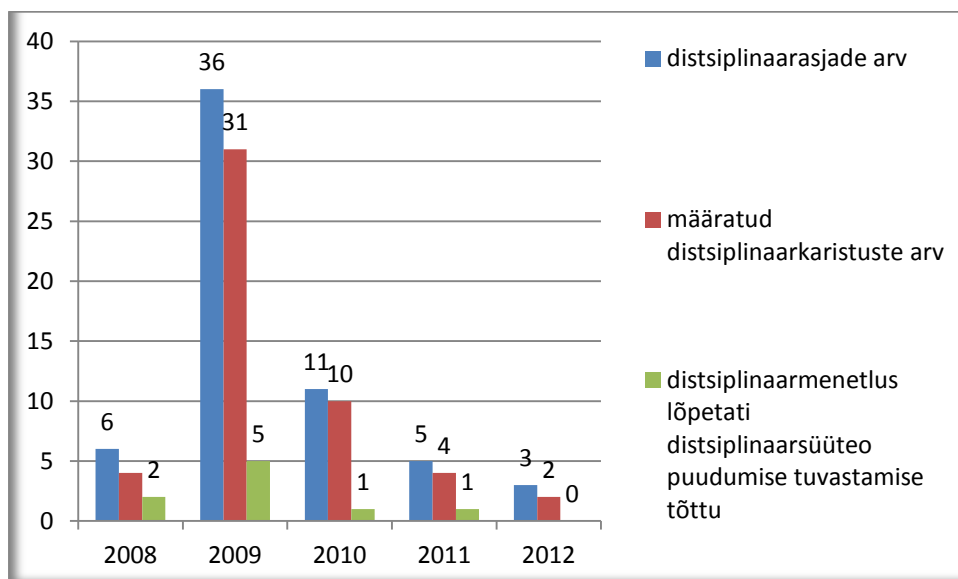
4.1. Kohtutäiturite distsiplinaarmenetlused

Vastavalt kohtutäituri seaduse § 56 on kohtutäituri distsiplinaarsüüteoed:

- 1) ametitegevuses ja ametipidamises õigusaktidest ning koja otsustest ja heast ametitavast tulenevate kohustuste süüline täitmata jätmine või mittenouetekohane täitmine, sealhulgas kohtutäituri tasumääradele mittevastava tasu võtmine;
- 2) vääritud tegu, mis on vastuolus üldtunnustatud kõlblusnormidega või mis vähendab usaldust kohtutäituri ameti vastu, sõltumata sellest, kas tegu pandi toime ametikohustusi täites või mitte.

KTS § 57 kohaselt on kohtutäiturile määratavad distsiplinaarkaristused: noomitus, rahaträhv (64–6400 eurot) või ametist tagandamine.

2012. aastal algatati distsiplinaarmenetlus 3 korral.

Joonis 6: Kohtutäiturite suhtes läbi viidud distsiplinaarmenetlused 2008-2012.

Ühe 2012. a menetluses olnud distsiplinaarmenetluse käigus tuvastati, et kohtutäitur oli jätnud KTM § 57 lõikest 4 tulenevad kohustused korduvalt täitamata. Kohtutäiturit karistati nimetatud rikkumiste eest rahaträhviga summas 1022,58 eurot. Ühel korral määrati karistuseks noomitus. Üks algatatud distsiplinaarmenetlustest ei ole veel lõpetatud.

4.2. Notarite distsiplinaarmenetlused

2012. a algatati korralise järelevalve tulemusel üks distsiplinaarmenetlus. Nimetatud distsiplinaarmenetluse käigus tuvastati, et notar jättis korduvalt ja süstemaatiliselt ametitegevuse raamatus registreerimata enda tehtud ametitoimingud ja osutatud ametiteenused, võttis ametiteenuste ja ärakirjade eest korduvalt ja süstemaatiliselt alusetult tasu ning ühel korral võttis registriosakonnale esitatava avalduse projekti koostamise, nelja isiku allkirja kinnitamise ja avaldusest digitaalse ärakirja väljastamise eest tasumääradele mittevastavat tasu. Notarile määrati distsiplinaarsüütegude toimepanemise eest distsiplinaarkaristuseks ametist tagandamine.

4.3. Pankrotihaldurite distsiplinaarmenetlused

Haldurite suhtes läbiviidud riikliku järelevalve käigus tuvastati ühe pankrotihalduri puhul rikkumistena pankrotiasjas jaotusettepaneku koostamisega ning pankrotimenetluses vara müügiga viivitamine. Mõlema rikkumise eest määrati haldurile distsiplinaarkaristusena rahatrahv suurusega 700 eurot rikkumise kohta.

5. Muud kaebused

Maakohtute registriosakondade kohta esitati kokku 4 kaebust. Järelevalve käigus registripidaja tegevuses rikkumisi ei tuvastatud.

Üks kaebus esitati ka kinnistusosakondade peale. Kinnistusregistri tegevuse osas läbiviidud järelevalve käigus tuvastati, et kohtunikuabi oli ekslikult kustutanud varalt käsutamise keelumärke. Veast teada saades, eksimus kõrvaldati. Kohtunikuabi tähelepanu juhiti puudusele ja vajadusele olla edaspidi selletaoliste avalduste menetlemisel hoolsam.

Lisaks esitati üks kaebus seoses riigi õigusabi osutamisega. Kaebuses esitatud etteheited olid alusetud, mistõttu kaebust advokatuuri juhatusele ega aukohtule ei edastatud.

Kokkuvõte

2012. aastal esitati järelevalve ja õigusteeninduse talitusele ca 500 avaldust, kaebust või selgitustaotlust. Neist kohtutäiturite tegevuse peale 115, notarite tegevuse peale 11 ning pankrotihaldurite tegevuse peale 27. Võrreldes aastatega 2008–2011 on notarite suhtes esitatud kaebuste arv jäänud ligilähedaselt samale tasemele, ent oluliselt on vähenenud kohtutäiturite ning pankrotihaldurite suhtes esitatud kaebuste arv.

2012. aastal viidi korraline kontroll läbi 3 (kolmes) kohtutäituri büroos. Erakorralisi kontrolle viidi läbi 2 ning järelkontrolle 7. Järelevalve tulemusel tehti 2012. aastal kohtutäituritele ettekirjutus 14 korral, tähelepanujuhtimisi 19 korral ning 3 korral alustas justiitsminister distsiplinaarmenetlust.

Kohtutäiturite puhul võib läbiviidud kontrollide tulemusena esile tõsta puuduseid nagu: menetluse lõpetamine olukorras, kus viivisnõue ei olnud täielikult sisse nõutud; puudused täitmisteate kättetoimetamisel; kohtutäitur edastas vaadeldud täiteasjades täitemenetluse lõpetamise otsused sissenõudjatele ja võlgnikele hilinemisega; liiga vähe toiminguid täitemenetlustes; puudused põhitasu ja muude tasude võtmisel; kaebajale vastamisega viivitamine; e-kirjadele mittevastamine ja eemalviibimine büroost ajal, mil asja osta soovinud isik soovis müüdava asja kohta infot saada; täitemenetluse läbiviimine ja täitetoimingute tegemine muu hulgas nõude osas, mis ei olnud sissenõutavaks muutunud; osalise jõustumise märketa kohtulahendi täitmine ja täitemenetluse läbiviimine erinevate solidaarvõlgnikeks mitteolevate võlgnike osas ühes täiteasjas, esitades täiteasjas võlgnikuks mitteoleva isiku kinnisasjade suhtes kinnistamisavalduse keelumärgete kinnistusraamatusse kandmiseks; täitemenetluse seaduses sätestatud enampakkumise läbiviimist puudutavate nõuete mittejärgimine (fotode avaldamise kohustuse rikkumine).

2012. aastal viidi kohtutäiturite suhtes läbi 3 distsiplinaarmenetlust.

2012. aastal viidi notaribüroodes läbi 10 korralist kontrolli ja 1 järelkontroll. Korraliste kontrollide tuvastati mõningaid puudusi notari tasu võtmise õigsuses, notari dokumentide korrastamisel, arhiveerimisel ja vormistamisel.

Notarite suhtes viidi läbi 1 distsiplinaarmenetlus, distsiplinaarkaristuseks määrati ametist tagandamine.

2012. aastal esitati pankrotihaldurite tegevuse peale 27 kaebust. Kahel juhul taotles Justiitsministeerium kohtult haldurile trahvi määramist ja halduri ametist vabastamist.

Pankrotihaldurite suhtes viidi läbi 1 distsiplinaarmenetlus. Distsiplinaarkaristuseks määrati rahatrahv.